

РОЗКРИТТЯ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ЗВІТНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОПЕРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ МЕРЕЖІ РЕСТОРАНІВ

В статті розглянуто сутнісні характеристики управлінської звітності та її склад у мережевому ресторанному бізнесі.

Ключові слова: ресторанний бізнес, управлінські рішення, управлінська звітність.

Ефективне здійснення операційної діяльності підприємств ресторанного господарства вимагає розробки та впровадження в практичну діяльність обліково-аналітичної системи, яка б забезпечила інформаційну підтримку прийняття управлінських рішень на оперативному, тактичному та стратегічному рівнях.

Традиційний бухгалтерський облік не в повній мірі задовольняє інформаційні потреби внутрішніх користувачів, що обумовлює необхідність використання управлінської звітності.

Впровадження цілісного обліково-аналітичного забезпечення менеджменту в мережевому ресторанному бізнесі стримується недостатньою розробленістю теоретико-методичних і прикладних аспектів побудови інформаційної системи відповідно до потреб управлінського персоналу.

Про актуальність розробки методологічних засад розкриття інформації в управлінській звітності свідчать дослідження даної проблеми зарубіжними та вітчизняними науковцями, зокрема праці К. Друрі, Е.А. Аткинсона, І.В. Аверчева, В.Ф. Палія, Л.В. Нападовської, С.Ф. Голова, М.С. Пушкаря, Ф.Ф. Бутинця, С.А. Кузнецової, Н. Цветкової.

На думку Л.В. Нападовської «управлінська звітність - це гнучка система форм інформації, яка складається за центрами затрат і центрами відповідальності. Вона повинна відображати умови, специфіку, особливості організації виробництва та потреб управлінського персоналу» [5, с. 582].

Ф.Ф. Бутинець під управлінською звітністю розуміє звітність, яка складається бухгалтером-аналітиком і подається як адміністрації підприємства, так і менеджерам всіх рівнів управління. Основною метою складання звітності є надання оперативної релевантної інформації відповідно до вимог управлінського персоналу [2, с. 416].

Певні акценти у підходах щодо сутності та призначення управлінської звітності, на наш погляд, є дискусійними. Так, Н. Адамов і Г. Адамова зазначають, що «звітність є важливим джерелом інформації для аналізу і прийняття рішень» [1]. Вважаємо, що управлінська звітність повинна містити результати аналізу, які використовуються для інформаційної підтримки управлінських рішень.

С.А. Кузнецова визначає управлінську звітність як «бухгалтерську звітність, що містить облікову інформацію про діяльність підприємства та надається внутрішнім користувачам у процесі управління підприємством» [0, с. 15]. Ототожнення управлінської звітності з бухгалтерською звітністю звужує базу даних інформаційного забезпечення менеджменту, адже поза увагою залишаються нефінансові показники.

Спірною є позиція І.В. Колос, яка зауважує, що управлінська звітність складається менеджерами різних рівнів [3, с. 30], оскільки управлінський персонал є користувачем цієї інформації.

Отже, дослідження, проведене авторами, свідчить про необхідність подальших розробок теоретичних засад розкриття інформації в управлінській звітності та надання практичних рекомендацій щодо її побудови на підприємствах окремих видів економічної діяльності.

Проаналізувавши наукові засади формування управлінської звітності, представлені в спеціальній літературі, ми виділяємо наступні її сутнісні характеристики (табл. 1).

Таблиця 1

Сутнісні характеристики управлінської звітності

Напрями	Характеристики
Призначення	Інформаційна підтримка стратегічних, тактичних і оперативних управлінських рішень
Регламентация	Внутрішньокорпоративні стандарти, які визначають зміст, періодичність складання і користувачів управлінської звітності
Користувачі	Менеджери усіх рівнів управління
Виконавці, відповідальні за підготовку звітності	Фінансово-обліковий офіс
Зміст управлінської звітності	Система показників оцінки результатів бізнесу та перспектив його розвитку
Якісні характеристики	Корисність, економічність
Джерела формування	Дані фінансового та управлінського обліку, польові дослідження, експертні оцінки
Форми звітності	Звіти, інформаційні повідомлення
Формати звітності	Таблична, графічна, текстова частина

Виходячи із сутнісних ознак, пропонується управлінську звітність визначати як систему показників оцінки результатів бізнесу та перспектив його розвитку, що нада-

ється внутрішнім користувачам для задоволення інформаційних потреб у процесі прийняття стратегічних, тактичних і оперативних управлінських рішень.

Управлінська звітність повинна відповідати, на наш погляд, двом основним критеріям: корисності і економічності, чого можна досягти, дотримуючись таких вимог:

- ієрархічність означає врахування інформаційних потреб користувачів різних рівнів управління;
- своєчасність передбачає надання управлінських звітів у терміни, визначені внутрішньокорпоративними стандартами, в яких має зазначатись також відповідальність за їх порушення;
- достовірність забезпечується даними фінансового та управлінського обліку;
- здатність управлінської інформації впливати на рішення внутрішніх користувачів досягається введенням порогу суттєвості по окремих показниках звітів;
- аналітичність посилюється шляхом диференціації відхилень від бюджетних показників або цільових стратегічних показників на сприятливі і несприятливі, визначення їх чинників;
- наочність покращується за рахунок вилучення із звітів показників, які дублюють аналогічні показники в інших масивах бази даних, зокрема, це стосується інформації, що міститься у бюджетах.

Для обліково-аналітичного забезпечення управління операційною діяльністю у сфері мережевого ресторанного бізнесу рекомендується система управлінських звітів, перелік яких наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Склад управлінської звітності в мережевому ресторанному бізнесі

Рівень управління	Управлінські звіти
Стратегічний	Звіт про вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на розвиток мережі ресторанів Звіт про стратегічне положення та оцінку подальших дій мережі ресторанів Звіт про результати конкурентного аналізу мережі ресторанів Звіт про стратегічні альтернативи Звіт про досягнення стратегічних цілей
Тактичний	Звіт про виконання бюджету продажів Звіт про виконання бюджету закупівлі сировини і товарів Звіт про фінансові результати операційної діяльності Звіт про внесок центрів відповідальності у виконання бюджету операційного прибутку Звіт про виконання бюджету грошових коштів по операційній діяльності
Оперативний	Оперативний звіт з продажів Оперативний звіт про закупівлю та відпуск сировини і товарів Оперативний звіт про поточні зобов'язання Оперативний звіт про виконання платіжного календаря

Управлінські звіти про вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на розвиток мережі, про її стратегічне положення, про результати конкурентного аналізу та страте-

гічні альтернативи містять інформацію, необхідну для обґрунтування-рішень при виборі і розробці стратегії ресторанного бізнесу. Крім того, для вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління стратегічним розвитком підприємств ресторанного господарства важливим є формування звіту, в якому розкривається інформація про досягнення стратегічних цілей операційної діяльності на основі концепції збалансованої системи показників.

Для інформаційної підтримки управлінських рішень на тактичному рівні призначена управлінська звітність про відхилення від бюджетних показників, їх чинники, про результати оцінювання результативності та ефективності центрів відповідальності.

Отже, управлінська звітність є необхідним елементом інформаційного забезпечення потреб внутрішніх користувачів у процесі управління операційною діяльністю мережі ресторанів.

Список використаних джерел

1. Адамов Н. Внутренняя управленческая отчётность: принципы, виды и методы составления / Н. Адамов, Г. Адамова // Финансовая газета. Региональный выпуск. - 2007. - № 30.
2. Бухгалтерський управлінський облік: [підруч. для вузів] / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська - Житомир: Рута, 2002. - 480 с.
3. Колос І.В. Звітність як елемент системи управління підприємством / І.В. Колос // Економіка та держава. - 2006. - №8. - С. 26-31.
4. Кузнецова С. Управлінська бухгалтерська звітність: проблеми створення / С. Кузнецова // Бухгалтерський облік і аудит. - 2008. - № 11. — С. 15-24.
5. Нападовська Л.В. Управлінський облік: [підруч. для вузів] / Л.В. Нападовська - К.: Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2010. - 648 с.

***Annotation.** The article deals with the descriptions of the administrative accounting and its composition in network restaurant business.*

***Key words:** restaurant business, administrative decisions, administrative accounting.*